

Водночас стане легше завозити в Україну електромобілі. Законом від 25.11.2015 № 822-VIII про внесення змін до Закону про Митний тариф України щодо ввізного мита на електромобілі встановлюється нульова ставка ввізного мита на транспортні засоби, оснащені виключно електричними двигунами (одним або кількома). Таким чином створюються передумови для зниження ціни на електромобілі і збільшення їх питомої ваги на українському автомобільному ринку [4].

Перспективи подальшого розвитку української економіки багато у чому залежать від спрямованості митного регулювання, наукової обґрунтованості застосовуваних заходів. Членство України у СОТ та набуття чинності Угоди про всеохоплюючу зону вільної торгівлі з ЄС вимагає невідкладного перегляду основних умов реалізації методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Тому при розробці змін до митного тарифу слід детально аналізувати кон'юнктуру товарного ринку різних галузей економіки України та відповідно до цього будувати систему методів захисту національного виробника.

Література:

1. Стіпахно Поняття про сутність митного тарифу / Стіпахно // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – №2.- С.95-98.
2. Угода про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:JOL_2014_289_R_0001&from=EN
3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
4. Закон України «Про внесення змін до Закону України про Митний тариф України щодо ввізного мита на електромобілі» від 25.11.2015 № 822-VIII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/822-19>

Ігор Паращук

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Заклекта-Берестовенко О.С.

НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НА ЕТАПІ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Бюджетно-податкова політика є важливим інструментом регулювання економічних процесів. Здійснюючи фіскальну, регулюючу та стимулюючу функції, вона водночас забезпечує як економічну спроможність держави виконувати покладені на неї завдання, так і можливість впливати на напрямки соціально-економічного розвитку.

Сучасний етап розвитку, на якому перебуває податкова система України, можна охарактеризувати як період відновлення, на якому після тривалого становлення фінансових відносин та формування сталих взаємозв'язків відбулася фінансово-економічна криза, що вплинула як на загальний макроекономічний стан, так і на стан державних фінансів. Внаслідок погіршення більшості економічних показників, поглиблення тінізації економіки, виникнення дисбалансів в фінансовій системі держави, що стосуються більшості сфер життя, гостро постала потреба прийняття докорінних рішень для реформування бюджетної системи та проведення ефективної бюджетно-податкової політики.

Значний внесок у дослідження складових бюджетної системи та ефективності бюджетно-податкової політики здійснили також відомі вітчизняні вчені, серед яких слід відзначити В. Л. Андрущенко, І. В. Запатріну, О. В. Зварич, Л. В. Лисяк, І. Г. Лук'яненко, І.О. Луніну, І.О. Лютого, Ю. В. Пасічника, В. М. Суторміну, В. М. Федосова, І. Я. Чугунова, С.І. Юрія та інших.

При проведенні реформування бюджетної системи та бюджетно-податкової політики України слід враховувати, що бюджетно-податкова політика здійснює не лише фіскальну, але й регулюючу та стимулюючу функції, забезпечуючи водночас як економічну спроможність

держави виконувати покладені на неї функції, так і регулювання економічних процесів в державі та спрямованості розвитку економічної системи. Шляхи застосування бюджетно-податкової політики залежать від економічних умов, в яких перебуває економічна система певної країни, та цілей, поставлених перед управлінцями, що приймають відповідні рішення. Тому слід зважено підходити до вибору інструментів бюджетно-податкової політики, щоб не лише забезпечити надходження до бюджету, але й стимулювати розвиток економіки України в середньостроковій та довгостроковій перспективі.

На основі проаналізованого міжнародного досвіду щодо формування бюджетно-податкової політики на різних етапах розвитку економічної системи можна зробити висновок, що для країн з перехідною економікою та економік, що розвиваються, більш притаманними є кейнсіанські ефекти як в періоди економічного зростання, так і в періоди спаду, тоді як дослідження розвинених економік щодо наслідків політики часто є протилежними або суперечливими в періоди зростання, та кейнсіанськими – в періоди економічного спаду. Такий характер взаємозв'язків може бути доказом більшої ефективності бюджетно-податкової політики в країнах з перехідною економікою, а також вищої потреби в тому, щоб задіяти можливі інструменти бюджетно-податкової політики в період економічних спадів як в перехідних, так і в розвинених економіках [1, с. 90].

В період економічної кризи більшість країн Єврозони не змогли втримати показники державного дефіциту та державного боргу в рамках, визначених законодавчими обмеженнями. Дослідження погіршення показників бюджетної системи більшості перехідних та розвинених економік під час фінансово-економічної кризи, що розпочалася у 2008 р. і пізніше переросла в боргову кризу, засвідчили про потребу в фіскальній консолідації. Низка країн в цей період проводила реформи у сферах пенсійної системи, охорони здоров'я, скорочення видатків бюджету на низку інших напрямків з одночасним посиленням податкового навантаження. Це також стосується потреб сектору державних фінансів України.

Досвід періоду економічного спаду в світі протягом 2008-2009 рр. показав, що ефективність інструментів бюджетно-податкової політики вимагає більш детального вивчення, з метою більш виваженого проведення політики та досягнення поставлених макроекономічних цілей. Також відіграє роль питання порядку та комбінування застосовуваних інструментів економічної політики. При визначенні інструментів та параметрів бюджетно-податкової політики, слід враховувати також такі показники, як боргове навантаження, створювати інституційні можливості перехідної економіки для розширення вибору інструментів фінансування бюджетного дефіциту, проводити політику в комплексі з борговою та грошово-кредитною політикою.

На основі аналізу динаміки складових бюджетної системи України вітчизняними науковцями виявлено низку взаємозв'язків між бюджетними та макроекономічними показниками [2]. Ці взаємозв'язки в першу чергу стосуються взаємовпливу складових бюджетного та реального секторів, а також інструментів, що впливають на надходження системоутворюючих податків, щодо яких уряд може приймати відповідні рішення. До цих податків належать податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток підприємств, податок на додану вартість та акцизний податок.

Так, на надходження податку на доходи фізичних осіб впливають такі макроекономічні фактори: обсяг заробітної плати працівників бюджетної та не бюджетної сфери, прибуток підприємств та рівень податкової ставки за податком на доходи фізичних осіб. На надходження податку на прибуток підприємств впливають обсяг фінансових результатів підприємств та організацій до оподаткування, валового внутрішнього продукту, приріст видатків на інноваційну діяльність, рівень ставки податку на прибуток підприємств та особливості справляння податку. На надходження податку на додану вартість впливають обсяг внутрішнього споживання, імпорту, експорту, трансферти населенню з бюджету. На надходження акцизного податку впливають обсяг внутрішнього споживання та імпорту, а на решту доходів бюджету — обсяги виробництва в країні. Фінансово-економічна криза негативно вплинула на обсяги надходжень усіх податкових надходжень до бюджету [3, с. 109].

Таким чином, для забезпечення ефективного функціонування бюджетної системи слід виважено підходити до збалансування усіх вищенаведених показників. Зокрема це стосується загальноекономічних факторів, а саме проведення економічної політики щодо стимулювання виробництва, скорочення дефіциту торговельного балансу, стимулювання зростання рівня доходів населення та зайнятості, покращення результатів фінансово-господарської діяльності підприємств та організацій, стимулювання споживання та інвестицій в дослідження, що стосуються інноваційних проектів.

Література:

1. Нові аналітичні методи обґрунтування бюджетно-податкової політики держави (виступ академіка НАН України В.П. Вишневського) // Вісник Національної академії наук України. - 2013. - № 5. - С. 89-91.

2. Бюджетна політика у контексті стратегії соціально-економічного розвитку України: [у 6 т.]. Т.6: Підвищення ефективності боргової політики держави: Монографія / [редкол. : М.Я. Азаров (голова) та ін.]. – К. : НДФІ, 2004. – 348 с.

3. Сидорович М.Я. Моделювання надходжень системоутворюючих податків в контексті розробки макроекономічної моделі бюджетного сектору України : збірник праць за матеріалами I міжнародної наук.-практ. конф. «Фінансовий механізм вирішення глобальних проблем: попередження економічних криз», 22-23 березня 2012 р. / Дніпропетровський національний університет ім. Олеса Гончара, МОН-молоді та спорту України. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет ім. Олеса Гончара, 2012. – С.107-110.

Олег Парфенюк

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доц. Заклекта-Берестовенко О.С.

ВПЛИВ МИТНО-ТАРИФНИХ ІНСТРУМЕНТІВ НА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ БЮДЖЕТУ

В умовах необхідності пошуку альтернативних джерел формування державного бюджету дослідження митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності набувають особливої актуальності.

Питання, пов'язані з еволюцією митно-тарифного регулювання, а також з формуванням його теоретичних і прикладних засад в умовах поглиблення міжнародних економічних взаємовідносин досліджувалися в роботах українських вчених: І. Бережнюка, А. Войцещука, С. Войтова, О. Гребельника, О. Єгорова, Н. Злепко, І. Іващук, Т. Ліпіхіної, Т. Мельника, П. Пашка, А. Філіпенка, Т. Циганкової, О. Шниркова та ін.

Структурний аналіз митно-тарифного регулювання дозволяє визначити його як економічну складову державного регулювання зовнішньої торгівлі товарами, що базується на митному тарифі та здійснює вартісний вплив на ціну товарів, які переміщуються через митний кордон, з метою створення ефективного балансу ринкових конкурентних переваг й надходження платежів до державного бюджету [1, с. 22].

Центральною складовою митно-тарифного регулювання виступає мито. Воно є найбільш ранньою формою впливу на міжнародну торгівлю, а отже, очевидним є його фіскальне значення та високий регулятивний потенціал. В умовах євроінтеграційних процесів простежується тенденція до зменшення ставок мита, а отже – і його значення як джерела формування доходів бюджету. Так, протягом 2005-2014 рр. найбільшою мірою змінилася середньозважена ставка митного тарифу на автомобілі легкові (з 21 % до 10 %) та споживчі товари (з 4,5 % до 2,7 %) [2, с. 181].

Сьогодні варто вказати на недостатню регулятивно-захисну ефективність митно-тарифного регулювання. Враховуючи обмеженість внутрішніх фінансових важелів підтримки національного виробника, посилення ролі та підвищення ефективності зовнішньоекономічних відносин шляхом оптимізації митно-тарифного контролю, відкриття зовнішніх товарних ринків